

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (حجیت ظواهر)

نقش ظن به خلاف در حجیت ظاهر

جلسه ۳۷۴

استاد شفیعی

نقش ظن به خلاف:

گفته شد که به نظر مصنف ظن به وفاق در حجیت ظواهر شرط نیست، ولی آیا ظن به خلاف می تواند

مانع ظهور باشد؟ در نتیجه مانع حجیت آن باشد؟

جوابها:

آخوند خراسانی: بناء عقلاء صریح در اطلاق است و مقید به افاده ظن فعلی به وفاق و یا عدم ظن

بخلاف نیست.

نظر مصنف:

الف: اگر منشأ ظن به خلاف امری باشد که عرف بر آن تکیه کرده و معتبر می داند، در این صورت

ظهور مطابق همان خلاف خواهد بود، و مضر به ظاهر اولیه است، در این صورت در واقع آنچه که گمان

می رفت ظاهر است، ظاهر نبوده بلکه خلاف آن ظاهر بوده است.

ب: اگر منشأ ظن به خلاف امری است که عرف بر آن اعتماد نمی کند، (مثل ظن شکاک) در این

صورت ظن به خلاف آسیبی به ظهور وارد نمی کند در نتیجه خدشه ای به حجیت آن نیز وارد نمی شود.

وجه جمع میان اقوال:

مصنف می گوید: شاید کسانی که عدم ظن به خلاف را شرط می دانند ناظر به وجه بوده اند و کسانی که

معتبر نمی دانند ناظر به وجه دوم بوده با این بیان اختلاف برداشته می شود.